

Matematika indukcija

1. Dokazati matematičkom indukcijom da za sve $n \in \mathbb{N}$ vrijedi:

- $-3+3+9+\dots+(6n-9)=3n^2-6n$
- $-1+3+7+\dots+(4n-5)=n(2n-3)$
- $-3-7-11-\dots-(4n-1)=-n(2n+1)$
- $5+8+11+\dots+(3n+2)=\frac{1}{2}n(3n+7)$
- $2+7+15+\dots+\frac{1}{2}n(3n+1)=\frac{1}{2}n(n+1)^2$
- $-1+3-5+\dots+(-1)^n(2n-1)=(-1)^n n$
- $3+6+12+\dots+3 \cdot 2^{n-1}=3(2^n-1)$
- $2+16+56+\dots+(3n-2) \cdot 2^n=10+(3n-5) \cdot 2^{n+1}$

2. Dokazati matematičkom indukcijom da za sve $n \in \mathbb{N}$ vrijedi:

- $1 \cdot 2^n + 2 \cdot 2^{n-1} + 3 \cdot 2^{n-2} + \dots + n \cdot 2 + (n+1) = 2^{n+2} - (n+3)$
- $1^2 - 2^2 + 3^2 - \dots + (-1)^{n-1} n^2 = (-1)^{n-1} \frac{n(n+1)}{2}$
- $\frac{1}{3} + \frac{2}{3^2} + \frac{3}{3^3} + \dots + \frac{n}{3^n} = \frac{3}{4} - \frac{2n+3}{4 \cdot 3^n}$

3. Uvesti nekoliko početnih vrijednosti za broj n i odrediti izraz za sljedeće zbrojeve. Dobivenu formulu provjeriti matem. indukcijom!

- $1+2+4+8+\dots+2^{n-1}=?$
- $1+3+9+27+\dots+3^{n-1}=?$
- $\frac{1}{1 \cdot 2} + \frac{1}{2 \cdot 3} + \dots + \frac{1}{(n-1) \cdot n}=?$

4. Dokazati matematičkom indukcijom:

- $\frac{1}{1 \cdot 5} + \frac{1}{5 \cdot 9} + \dots + \frac{1}{(4n-3) \cdot (4n+1)} = \frac{n}{4n+1}$
- $\frac{1}{1 \cdot 3} + \frac{2^2}{3 \cdot 5} + \frac{3^2}{5 \cdot 7} + \dots + \frac{n^2}{(2n-1) \cdot (2n+1)} = \frac{n(n+1)}{2(2n+1)}$
- $\frac{3}{4} + \frac{5}{36} + \dots + \frac{2n+1}{n^2(n+1)^2} = 1 - \frac{1}{(n+1)^2}$
- $\left(1 - \frac{1}{4}\right) \cdot \left(1 - \frac{1}{9}\right) \cdot \dots \cdot \left(1 - \frac{1}{(n+1)^2}\right) = \frac{n+2}{2(n+1)}$
- $\frac{1}{6} + \frac{1}{12} + \frac{1}{20} + \dots + \frac{1}{n^2+3n+2} = \frac{n}{2(n+2)}$
- $\frac{1}{2} + \frac{2}{4} + \frac{3}{8} + \frac{4}{16} + \dots + \frac{n}{2^n} = 2 - \frac{n+2}{2^n}$

5. Provjeri matematičkom indukcijom slijedeće formule za zbrojeve potencija: $S_k = 1^k + 2^k + 3^k + \dots + n^k + \dots, k \in \mathbb{N}$.

a) $S_1 = \frac{n(n+1)}{2}$

b) $S_2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$

c) $S_3 = \left[\frac{n(n+1)}{2} \right]^2$

6. Koristi formule iz prethodnog zadatka izračunati sljedeće sume:

a) $1 \cdot 2 + 2 \cdot 3 + 3 \cdot 4 + \dots + n \cdot (n+1)$

b) $1 \cdot 3 + 3 \cdot 5 + 5 \cdot 7 + \dots + (2n-1) \cdot (2n+1)$

c) $1 \cdot 4 + 2 \cdot 7 + 3 \cdot 10 + \dots + n \cdot (3n+1)$

d) $1 \cdot 2 \cdot 3 + 2 \cdot 3 \cdot 4 + 3 \cdot 4 \cdot 5 + \dots + n \cdot (n+1) \cdot (n+2)$

e) $2 \cdot 1^2 + 3 \cdot 2^2 + 4 \cdot 3^2 + \dots + (n+1) \cdot n^2$

f) $2 \cdot 2 + 2 \cdot 5 + 2 \cdot 8 + \dots + 2 \cdot (3n-1)$

7. Dokazati indukcijom:

a) $\sin x + \sin 2x + \sin 3x + \dots + \sin nx = \frac{\sin \frac{n+1}{2} x}{\sin \frac{x}{2}} \cdot \sin \frac{nx}{2}$

b) $\cos x + \cos 2x + \cos 3x + \dots + \cos nx = \frac{\cos \frac{n+1}{2} x}{\sin \frac{x}{2}} \cdot \sin \frac{nx}{2}$

c) $\sin x + \sin 3x + \sin 5x + \dots + \sin (2n-1)x = \frac{\sin^2 nx}{\sin x}$

d) $\cos x + \cos 3x + \cos 5x + \dots + \cos (2n-1)x = \frac{\sin 2nx}{2 \sin x}$

e) $\cos x \cdot \cos 2x \cdot \cos 4x \cdot \dots \cdot \cos 2^n x = \frac{\sin 2^{n+1} x}{2^n \sin x}$

8. Dokazati matematičkom indukcijom:

a) $6 \mid n^3 + 11n$

b) $6 \mid 2n^3 + 3n^2 + 7n$

c) $7 \mid n^7 + 3n - 1$

d) $9 \mid 7^n + 3n - 1$

e) $11 \mid 6^{2n} + 3^{n+2} + 3^n$

9. Dokazati da je broj $7 + 7^2 + 7^3 + 7^4 + \dots + 7^{4n}$ djeljiv sa 100 za svaki $n \in \mathbb{N}$.

10. Matematičkom indukcijom dokazati: $(2n)! < 2^{2n} (n!)^2$.

Rješenje:

T: $(2n)! < 2^{2n} (n!)^2$, $\forall n \in \mathbb{N}$.

Tvrđnju dokazujemo primjenom načela matematičke indukcije.

Za $n = 1$ imamo: $(2)! < 2^2 (1)^2 \Leftrightarrow 2 < 4$, što je istina, dakle, tvrdnja vrijedi za $n = 1$.

Pretpostavimo sada da tvrdnja vrijedi za neko $n \in \mathbb{N}$, tj. da vrijedi: $(2n)! < 2^{2n} (n!)^2$.

Pogledajmo što vrijedi za broj $n+1 \in \mathbb{N}$:

$$\begin{aligned} (2(n+1))! &= (2n+2)! = (2n)! \cdot (2n+1) \cdot (2n+2) \stackrel{\text{po pretpostavci}}{<} 2^{2n} (n!)^2 \cdot (2n+1) \cdot (2n+2) < \\ &< 2^{2n} (n!)^2 \cdot (2n+2)^2 = 2^{2n} (n!)^2 \cdot 2^2 \cdot (n+1)^2 = 2^{2n+2} \cdot (n! (n+1))^2 = 2^{2(n+1)} \cdot ((n+1)!)^2 \end{aligned}$$

Što je i trebalo dokazati. Dakle, po načelu matematičke indukcije gornja nejednadžba je dokazana $\forall n \in \mathbb{N}$.